

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

СИЛАБУС

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Екзамен (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>30</u>	<u>10</u>	<u>50</u>	<u>90</u>	<u>2</u>

1. Загальна інформацію про викладача (лектора, асистента).

Лазос Гелена Петрівна – кандидатка психологічних наук, завідувачка кафедри психології ЗФУУ

Контактна інформація: e-mail: gelena.lazos@usfu.edu.ua

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Теорії особистості та психологічного розвитку» відводиться **90** годин **3** кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 2 семестру на 1-ому курсі навчання.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Курс «Теорії особистості та психологічного розвитку» є складовою частиною дисциплін циклу обов'язкових дисциплін, його вивчення передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих фахівців – здобувачів магістерської освіти з психології, зокрема опанування системою знань про історичні та сучасні психологічні теорії особистості та інтеграції знань для створення інструментів і застосування знань в практичній роботі.

Для успішного засвоєння дисципліни «Теорії особистості та психологічного розвитку» студентам необхідно мати знання з таких предметів:

Пререквізити:

- Основи загальної психології – базові концепції та механізми психічної діяльності.
- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – розуміння діагностичних критеріїв та особистісних характеристик.
- Фундаментальні принципи нейронаук та психогенетики – знання біологічних основ формування особистості.
- Основи психоаналізу – теоретичні підходи до глибинних процесів розвитку особистості.
- Етичні, практичні та правові засади роботи психолога – професійні норми та етичні вимоги у аналізі особистості.

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

Постреквізити:

- Групові методи в психотерапії – використання теоретичних основ для аналізу групової динаміки.
- Травмотерапія та кризове консультування – розуміння механізмів розвитку особистості після кризових подій.
- Психологія віктимності та суїцидальності – застосування теоретичних концепцій для аналізу ризикової поведінки.

- Доказова практика в психології і психотерапії – інтеграція сучасних досліджень особистісного розвитку у психологічну практику.
- Практика під супервізію – застосування теоретичних знань у роботі з пацієнтами під керівництвом досвідчених фахівців.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Теорії особистості та психологічного розвитку» є особистість як багатовимірне психосоціальне явище у сучасних наукових підходах, що охоплюють міждисциплінарні дослідження, класичні та інтегративні моделі, біопсихосоціальні та когнітивно-соціальні характеристики, психоаналітичні, гуманістичні, екзистенційні, когнітивно-поведінкові й диспозиційні концепції, включно з сучасними моделями Big Five і HEXACO. Згідно навчального плану підготовки психологів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 1 курсі, на вивчення якої відводиться 90 годин.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Теорії особистості та психологічного розвитку» призначена для формування у здобувачів цілісного уявлення про закономірності становлення та функціонування особистості в контексті сучасних наукових підходів. Вона забезпечує засвоєння теоретичних моделей і концепцій розвитку особистості, опанування принципів аналізу біопсихосоціальних, когнітивних, психодинамічних та гуманістичних аспектів особистісного функціонування. Дисципліна спрямована на розвиток у студентів здатності критично оцінювати та інтегрувати різні теоретичні концепції для подальшого застосування у науковій і практичній діяльності психолога.

7. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів системного уявлення про особистість як багатовимірне психосоціальне явище, ознайомлення з основними теоретичними моделями її структури та розвитку, а також розвиток здатності застосовувати сучасні психологічні концепції у науковій і практичній діяльності.

8. Завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорії особистості та психологічного розвитку» є:

1. Ознайомити студентів із сучасними міждисциплінарними підходами до вивчення особистості.
2. Сформулювати знання про класичні та інтегративні моделі структури особистості.
3. Розкрити біопсихосоціальні, когнітивні та соціально-когнітивні чинники функціонування особистості.
4. Проаналізувати психоаналітичні, гуманістичні та екзистенційні концепції розвитку особистості.

5. Навчити критично оцінювати й застосовувати сучасні психодинамічні, когнітивно-поведінкові та диспозиційні моделі (у т. ч. Big Five, HEXACO).

6. Сприяти формуванню практичних навичок інтеграції різних підходів у психологічній практиці та наукових дослідженнях.

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теорії особистості та психологічного розвитку» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- основні сучасні концепції та міждисциплінарні підходи до вивчення особистості (психологія, нейронауки, соціальні науки);
- класичні та інтегративні моделі структури особистості;
- біопсихосоціальні характеристики, типології та когнітивно-соціальні моделі функціонування особистості;
- психоаналітичні, гуманістичні, екзистенційні концепції розвитку особистості;
- сучасні інтерпретації класичних теорій розвитку;
- психодинамічні концепції (З. Фройд, теорія об'єктних відносин, его-психологія) та їхнє значення для психотерапії;
- принципи і положення гуманістичних, когнітивно-поведінкових і диспозиційних підходів (Big Five, HEXACO).

Уміти:

- застосовувати знання про різні теорії особистості для аналізу конкретних психологічних випадків та емпіричних даних;
- здійснювати порівняльний аналіз класичних і сучасних моделей особистості;
- критично інтерпретувати психоаналітичні, гуманістичні, екзистенційні, когнітивні та диспозиційні концепції;
- використовувати когнітивно-поведінкові та інші сучасні підходи для пояснення розвитку особистості;
- інтегрувати міждисциплінарні знання (психологія, нейронауки, соціологія, педагогіка) у власні дослідження та практику;
- ідентифікувати сильні та слабкі сторони різних психологічних концепцій;
- підбирати адекватні теоретичні моделі для вирішення наукових і практичних завдань психології особистості.

9. Зміст навчальної дисципліни «Теорії особистості та психологічного розвитку»

Змістовий модуль 1. Особистість у вимірах сучасної науки та психології

Тема 1. Особистість у сучасних міждисциплінарних дослідженнях (психологія, нейронауки, соціальні науки).

Тема 2. Моделі структури особистості: від класичних шкіл до сучасних інтегративних концепцій.

Тема 3. Біопсихосоціальні характеристики та типології особистості.

Тема 4. Когнітивні й соціально-когнітивні моделі особистісного функціонування.

Тема 5. Психоаналітичні підходи до розуміння особистості у сучасному контексті.

Тема 6. Гуманістичні та екзистенційні інтерпретації особистості: від класики до новітніх підходів.

Змістовий модуль 2. Сучасні проблеми та дослідження розвитку особистості

Тема 1. Детермінанти розвитку: внутрішні та зовнішні фактори у сучасних теоріях.

Тема 2. Міждисциплінарні дослідження розвитку (психологія, біологія, педагогіка, соціологія).

Тема 3. Сучасні інтерпретації класичних концепцій розвитку у психології.

Змістовий модуль 3. Психодинамічні концепції розвитку особистості

Тема 1. Класичний психоаналіз З. Фрейда: сучасний погляд на теорію особистості.

Тема 2. Психосексуальний розвиток і його критичне осмислення в сучасній психології.

Тема 3. Теорія об'єктних відносин: вплив на сучасну психотерапію.

Тема 4. Его-психологія та сучасні концепції ідентичності.

Змістовий модуль 4. Особистість у гуманістичній, когнітивно-поведінковій та диспозиційній психології

Тема 1. Гуманістичні підходи до особистості: сучасні дослідження і практичні застосування.

Тема 2. Поведінкові та когнітивно-поведінкові моделі розвитку особистості: від класики до АСТ і DBT.

Тема 3. Когнітивні концепції особистості: сучасні когнітивно-афективні моделі.

Тема 4. Диспозиційний підхід: від факторної теорії Р. Кеттела до моделей Big Five та HEXACO.

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Особистість у вимірах сучасної науки та психології				
Тема 1. Особистість у сучасних міждисциплінарних дослідженнях (психологія, нейронауки, соціальні науки).	5	2	-	3

Тема 2. Моделі структури особистості: від класичних шкіл до сучасних інтегративних концепцій.	5	2	-	3
Тема 3. Біопсихосоціальні характеристики та типології особистості.	5	2	-	3
Тема 4. Когнітивні й соціально-когнітивні моделі особистісного функціонування.	5	2	-	3
Тема 5. Психоаналітичні підходи до розуміння особистості у сучасному контексті.	5	2	-	3
Тема 6. Гуманістичні та екзистенційні інтерпретації особистості: від класики до новітніх підходів.	5	2	-	3
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	<i>30</i>	<i>12</i>	<i>-</i>	<i>18</i>
Змістовий модуль 2. Сучасні проблеми та дослідження розвитку особистості				
Тема 1. Детермінанти розвитку: внутрішні та зовнішні фактори у сучасних теоріях.	5	2	-	3
Тема 2. Міждисциплінарні дослідження розвитку (психологія, біологія, педагогіка, соціологія).	5	2	-	3
Тема 3. Сучасні інтерпретації класичних концепцій розвитку у психології.	5	2	-	3
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>15</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>9</i>
Змістовий модуль 3. Психодинамічні концепції розвитку особистості				
Тема 1. Класичний психоаналіз З. Фрейда: сучасний погляд на теорію особистості.	6	2	1	3
Тема 2. Психосексуальний розвиток і його критичне осмислення в сучасній психології.	6	2	1	3
Тема 3. Теорія об'єктних відносин: вплив на сучасну психотерапію.	6	2	1	3
Тема 4. Его-психологія та сучасні концепції ідентичності.	6	2	1	3
<i>Разом за змістовним модулем 3</i>	<i>24</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>12</i>
Змістовий модуль 4. Особистість у гуманістичній, когнітивно-поведінковій та диспозиційній психології				
Тема 1. Гуманістичні підходи до особистості: сучасні дослідження і практичні застосування.	5	1	1	3
Тема 2. Поведінкові та когнітивно-поведінкові моделі розвитку особистості: від класики до АСТ і DBT.	5	1	1	3
Тема 3. Когнітивні концепції особистості: сучасні когнітивно-афективні моделі.	5	1	1	3
Тема 4. Диспозиційний підхід: від факторної теорії Р. Кеттела до моделей Big Five та HEXACO.	4	1	1	2
<i>Разом за змістовним модулем 4</i>	<i>19</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>11</i>
Екзамен	2		2	
Усього, годин	90	30	10	50

11. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз міждисциплінарних досліджень особистості (психологія, нейронауки, соціальні науки).	3
2	Порівняння класичних і сучасних інтегративних моделей структури особистості.	3

3	Типології особистості: біологічні, психологічні та соціальні підходи.	3
4	Когнітивні та соціально-когнітивні моделі функціонування особистості.	3
5	Психоаналітичні концепції особистості: критичний огляд у сучасному контексті.	3
6	Гуманістичні та екзистенційні підходи: аналіз ключових ідей і сучасних застосувань.	3
7	Внутрішні й зовнішні детермінанти розвитку особистості.	3
8	Міждисциплінарні підходи до вивчення розвитку особистості (біологія, педагогіка, соціологія).	3
9	Класичні концепції розвитку особистості: сучасні інтерпретації та критика.	3
10	Теорія психосексуального розвитку З. Фрейда: сучасне переосмислення.	3
11	Теорія об'єктних відносин: значення для сучасної психотерапії.	3
12	Его-психологія та сучасні теорії ідентичності.	3
13	Гуманістичні концепції особистості (К. Роджерс, А. Маслоу) та їхній вплив на сучасну практику.	3
14	Когнітивно-поведінкові моделі розвитку особистості: класика й сучасні напрями (CBT, DBT, АСТ).	3
15	Когнітивно-афективні концепції особистості: ключові положення та практичне значення.	3
16	Диспозиційний підхід у вивченні особистості: від Р. Кеттела до Big Five та HEXACO.	3
17	Сучасні тенденції інтеграції різних підходів у дослідженні та психологічній практиці.	2

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
2. Каліна, Н. Ф. (2010) Психотерапія : підручник К. : Академвидав, 2010. 284 с. (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
3. Когнітивна психотерапія розладів особистості. (2024) Аарон Т. Бек, Деніз Д. Девіс, Артур Фріман. К. Науковий світ. 224с.
4. Копець Л.В. Психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
5. Москалець В.П. Психологія особистості : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2013. 262 с.
6. Основи психотерапії : навч. посіб. / В.І.Банцер, Л.О. Гребінь, З.В. Гривул [та ін.] ; під заг. ред. К. В. Сєдих, О. О. Фільц. – Полтава : Алчевськ : ЦПК, 2013. 329 с.
7. Психологія особистості : словник - довідник / за ред. П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с.
8. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології : навч. посіб. / В.В. Рибалка. – К. : ІПППО АПН України, 2006. – 530 с.
9. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. К.: Либідь, 2003. 376 с.

10. Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change / Albert Bandura // Psychol.Rev., 1977, V.84 – P. 191-215.
11. Cervone, D., & Pervin, L. (2022). *Personality* (15th ed.). Wiley. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/3884535/personality-theory-and-research-pdf> (Original work published 2022)
12. Cooper, C. (2020). *Individual Differences and Personality* (4th ed.). Taylor and Francis. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/2194140/individual-differences-and-personality-pdf> (Original work published 2020)
13. Eysenck, M., & Keane, M. (2015). *Cognitive Psychology* (7th ed.). Taylor and Francis. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/1331855/cognitive-psychology-a-students-handbook-pdf> (Original work published 2015)
14. Floyd, K. (2024). *The Power of Self* (1st ed.). BookPress Publishing. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4516275/the-power-of-self-how-insight-and-self-awareness-lead-to-your-authentic-self-pdf> (Original work published 2024)
15. Friedman, H.S. & Schustack, M.W. (2021) Perspectives on personality: classic theories and modern research (6th ed). Pearson.
16. Leary, M., Tangney, J. P., Leary, M., & Tangney, J. P. (2011). *Handbook of Self and Identity, Second Edition* (2nd ed.). The Guilford Press. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4409632/handbook-of-self-and-identity-second-edition-pdf> (Original work published 2011)
17. Maslow A. H. Motivation and Personality / Abraham Maslow. – N.-Y., Harper and Brothers, 1954. – 411 p.
18. Moskowitz, G. (2024). *Introduction to Social Cognition* (0 ed.). The Guilford Press. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4619938/introduction-to-social-cognition-the-essential-questions-and-ideas-pdf> (Original work published 2024)
19. Pool, L. D., & Qualter, P. (2018). *An Introduction to Emotional Intelligence* (1st ed.). Wiley. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/994531/an-introduction-to-emotional-intelligence-pdf> (Original work published 2018)
20. Rogers C. Inside the World of Soviet Professionals / Carl Rogers // Journal of Humanistic Psychology, 1987. – Vol. 27, No 3. – P. 277-284.
21. Shiraev, E. (2016) Personality Theories (1 st ed.) SAGE Publication. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/2034417/personality-theories-a-global-view-pdf> (Original work published 2016)
22. Shiraev, E. (2023). *Personality* (0 ed.). SAGE Publications. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4792732/personality-theories-and-applications-pdf> (Original work published 2023)

Додаткові:

1. Кісарчук, З. Г., Лазос Г.П., Гурлєва, Т. С., Данилевський, І. А., Демидюк, Н. П., Єрмусевич, О. І., ... & Юрченко, Т. П. (2012). Соціокультурні чинники становлення сучасної парадигми психотерапевтичної допомоги особистості.
2. Кісарчук, З. Г., Омельченко, Я. М., Лазос, Г. П., Гурлєва, Т. С., Плєскач, Б. В., Гребінь, Л. О., ... & Уркаєв, В. С. (2020). Технології психотерапевтичної

допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія

3. Кісарчук, З. Г., Омельченко, Я. М., Онищенко, Г. І., Лазос, Г. П., Гребінь, Л. О., Юрченко, Т. П., ... & Уркаєв, В. С. (2014). Теорія і технології застосування сучасних підходів до психотерапії у вітчизняних соціокультурних умовах.
4. Шевцова О. М. Особливості валеонастанов як детермінант психологічного здоров'я особистості у дорослому віці / О. М. Шевцова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка : зб. наук. праць / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка ; редкол. : Л.Ф.Бурлачук [та ін.] / гол. ред. М. О. Носко. – Серія «Психологічні науки» – Вип. 103. – Т. 2. – Чернігів : ЧНПУ, 2012. – С. 178-181.
5. Шевцова О. М. Особливості впливу особистісних факторів на розвиток професійної Я-концепції вчителів початкової школи / О. М. Шевцова // Педагогічний альманах : зб. наук. праць / Південноукраїнський регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів ; редкол. : І.Д.Бех [та ін.] / голов. ред. В.В.Кузьменко. – Херсон, 2011. – Вип. 12. – ч. 2. – С. 216-220.
6. Шевцова О.М. Психологічна характеристика рівнів розвитку професійної Я-концепції фахівця / О. М. Шевцова // Матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу педагогів та психологів «Be smart!», 17-18 лютого 2015, м. Женева (Швейцарія) – Т. 2. – С. 197-202

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
3. <https://aapp.org>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів ECTS

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
1	2	3	4
4,93-5,0	60	3,90-3,85	44
4,87-4,80	59	3,84-3,78	43

4,81-4,73	58	3,77-3,72	42
4,74-4,69	57	3,71-3,66	41
4,68-4,60	56	3,65-3,59	40
4,61-4,56	55	3,58-3,53	39
4,55-4,49	54	3,52-3,46	38
4,48-4,43	53	3,45-3,40	37
4,42-4,36	52	3,39-3,33	36
4,35-4,30	51	3,32-3,27	35
4,29-4,24	50	3,26-3,20	34
4,23-4,17	49	3,19-3,14	33
4,16-4,11	48	3,13-3,07	32
4,10-4,04	47	3,06-3,01	31
4,03-3,98	46	3,0	30
3,97-3,91	45		

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;

- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Що таке особистість та які основні її характеристики?
2. Історичний контекст вивчення особистості. Основні віхи
3. Основні психологічні моделі особистості
4. Як культура впливає на формування особистісних рис та ідентичності?
5. Які основні методи, які використовуються для вивчення особистості?
6. Як генетичні особливості впливають/формують особистість?
7. Як нейробіологічні особливості впливають на особистість?
8. Як соціальні фактори впливають на розвиток особистості?
9. Вплив досліджень особистості на соціологію
10. Вплив досліджень особистості на медицину
11. Як знання про особистість можуть бути застосовані в освітньому процесі для особистісного розвитку?
12. Критика сучасних теорій розвитку

13. Які біологічні фактори впливають на розвиток особистості?
14. Як успадковані риси впливають на формування особистості?
15. Яку роль відіграють гормони і нейротрансмітери в особистісних характеристиках?
16. Які моделі взаємозв'язку між соціальним і біологічним в особистості?
17. Основні типології особистості: Гіпократ, класифікація Юнга, 16 типів Майерс-Бріггс
18. Як еволюційна типологія пояснює різноманітність особистісних рис?
19. Біологічні аспекти психічних розладів
20. Розвиток особистості у різних вікових періодах
21. Які методи використовуються для вивчення біологічних характеристик особистості?
22. Крос-культурні відмінності в біології особистості
23. Що таке когнітивні аспекти особистості і як вони впливають на поведінку?
24. Різні типи когнітивних стилів (аналітичний, холістичний тощо) і їх вплив на особистісні характеристики
25. Основи теорії А. Бандури та вплив самоефективності на мотивацію і поведінку
26. Як оточення та соціальний контекст формують когнітивні процеси?
27. Когнітивні схеми та стереотипи, їх вплив на формування особистості
28. Взаємозв'язок між когнітивними та емоційними процесами
29. Як думки і переконання впливають на емоційний стан та поведінку?
30. Основи та принципи когнітивно-поведінкового підходу
31. Як когнітивне навантаження впливає на прийняття рішень і поведінку особистості?
32. Методи дослідження когнітивних аспектів особистості
33. Вплив культурних факторів на когнітивні процеси
34. Основні принципи психоаналітичної парадигми
35. Структура особистості за З.Фройдом
36. Стадії психосексуального розвитку та їхній вплив на формування особистості
37. Захисні механізми Его
38. Несвідоме та його вплив на поведінку
39. Теорії особистості в психоаналізі після Фрейда: К.Юнг, Е.Еріксон та ін.
40. Критика психоаналітичних теорій і їх місце в сучасній психології.
41. Ієрархія потреб за А.Маслоу
42. Екзистенційна психологія, основні поняття: свобода, відповідальність, сенс життя
43. Взаємозв'язок між гуманістичними і екзистенційними аспектами
44. Як гуманістичні та екзистенційні теорії застосовуються в сучасній психології та психотерапії?
45. Стадії розвитку дитини від народження до дорослості
46. Психологічні особливості зрілості та старіння
47. Міждисциплінарний підхід до дослідження розвитку

48. Вплив технологій на розвиток особистості
49. Теорії Жана Піаже, вплив когнітивного розвитку на формування особистості
50. Соціально-культурна теорія Льва Виготського, основні положення
51. Що таке девіації в розвитку?
52. Сучасні тенденції у вивченні розвитку
53. Що таке теорія об'єктних стосунків і її важливість для розуміння людських стосунків
54. Історія розвитку теорії об'єктних стосунків
55. Основні концепції теорії М.Кляйн
56. Концепція Д.Віннікота «достатньо хорошої матері»
57. Сучасні тенденції в теорії об'єктних стосунків
58. Що таке ідентичність, її важливість для розуміння особистості
59. Стадії розвитку ідентичності за Е.Еріксоном
60. Его-психологія і її роль в становленні теорії ідентичності
61. Культурні та соціальні фактори ідентичності
62. Конфлікти ідентичності
63. Сучасні теорії ідентичності
64. Біхевіоральні моделі розвитку
65. Дослідження й експерименти в біхевіоризмі
66. Критика біхевіоризму
67. Інтеграція біхевіоризму з іншими підходами
68. Когнітивні моделі особистості
69. Соціально-когнітивна теорія
70. Когнітивні стилі та когнітивні схеми особистості
71. Взаємозв'язок між когнітивною та емоційною схемами
72. Критика когнітивних теорій
73. Сучасні дослідження в когнітивній психології
74. Що таке диспозиційний підхід в психології й чому він важливий для вивчення особистості?
75. Основні концепції Р.Кеттела
76. Факторна теорія рис
77. Факторні шкали Р.Кеттела
78. Сучасні застосування теорії Р.Кеттела